

Od pomysłu do tekstu

Jak zaczarować myśli
w dziennikarski tekst?

Dwie drogi ku ostateczności dziennikarskiego spełnienia

- ▶ Praca indywidualna
- ▶ Praca w zespole

Specyfika pracy w pojedynkę:

- ▶ Tekst tworzy się od początku do końca samemu,
- ▶ Dziennikarz występuje w roli demiurga,
- ▶ Dziennikarz podejmuje wyzwanie i zdaje się na swoją rolę sprawczą,
- ▶ Nie musi ustępować pierwszeństwa i oddawać palmy zwycięstwa,

Podział zadań w pracy zespołowej:

- ▶ Wspólne dochodzenie do tematu, konstrukcji,
- ▶ Opracowywanie kawałkami tekstu,
- ▶ Oddanie sklejenia tekstu osobie trzeciej,
- ▶ Kompromis w sprawie wniosków czy wydźwięku tekstu,

Zadania redaktora naczelnego:

- ▶ Umiejętne dzielenie tematów,
- ▶ Proporcjonalizowanie gatunków,
- ▶ Wizja całości,
- ▶ Ustalanie charakteru konstrukcji tekstów,

Cel zadania dziennikarskiego:

Zbudować świat, który ożyje i będzie prawdziwy

ZASADY DOBREGO PISANIA

1. Klarowność
2. Wigor
3. Błyskotliwość
4. Porządek

Jak uzyskać klarowność?

- ▶ Sformułuj jasno tezy,
- ▶ Zbuduj jasny plan,
- ▶ Używaj strategii eseju,
- ▶ Hołduj akapitom,
- ▶ Unikaj nadmiaru liczb,
- ▶ Przechodź do rzeczy,
- ▶ Nie komplikuj narracji,
- ▶ Zrezygnuj z narracji,

Jak osiągnąć wigor w tekście?

- ▶ Używaj czasu teraźniejszego,
- ▶ Stosuj stronę czynną,
- ▶ Używaj zwartych, pozytywnych stwierdzeń,
- ▶ Trzymaj się aktualności,
- ▶ Odrzuć chronologię,

- ▶ Buduj zdania z twardego materiału,
- ▶ Unikaj napuszonego języka,
- ▶ Uważaj na cudzysłowy,
- ▶ Nie bij pokłonów dużymi literami,
- ▶ Nie eksponuj siebie,

Sposób na błyskotliwość

- ▶ Zaskakuj czytelnika nieogranymi tematami,
- ▶ Bądź elastyczny,
- ▶ Pracuj nad pytaniami,
- ▶ Nastawiaj ucho na język,
- ▶ Baw się językiem,

Kroki do osiągnięcia porządku w tekście

- ▶ Uważaj na użycie czasu,
- ▶ Konsekwentnie stosuj liczbę,
- ▶ Tykaj z głową,
- ▶ Pilnuj swoich metafor,
- ▶ Stosuj style book,
- ▶ Unikaj ozdobników i popisywania się przed czytelnikiem,
- ▶ Poprawiaj gotowy tekst,

Stosuj:

- ▶ Tytuły,
- ▶ Nadtytuły,
- ▶ Podtytuły,

The background is a dark green color with a faint, light green pattern. On the left side, there is a compass rose with a needle pointing towards the top-left. The compass rose has letters 'N', 'E', 'S', and 'W' and a dollar sign '\$'. To the right of the compass rose, there is a line graph with several peaks and valleys, representing a fluctuating trend.

Korzystaj z akapitu
tranzytywnego

Zasady konstrukcji informacji

Lead informacji musi posiadać :

- ▶ **Podmiot**
- ▶ **Orzeczenie**
- ▶ **Dopełnienie**

Typy leadów:

- ▶ Streszczający,
- ▶ Pojedynczy,
- ▶ Dramatyczny,
- ▶ Cytat,
- ▶ Opisowy,
- ▶ Prognozujący,
- ▶ Pytający,
- ▶ Hasłowy,
- ▶ Anegdotyczny,

Informacja musi być:

Bezstronna
Przejrzysta

Nie rozpoczynaj od podawania cyfr i nieprecyzyjnych liczb

Nie rozpoczynaj informacji od cytatu

Informacja Twoja musi zawierać fakty

Zapomnij o zwrotach

najprawdopodobniej

chyba

Wywiad, jak go tworzyć by za każdym razem był inny?

- ▶ Zadawać inne pytania,
- ▶ Poprzedzać go różnorodnymi stylistycznie wprowadzeniami,
- ▶ Zmieniać charakter rozmowy,
- ▶ Wprowadzać dialog stron,
- ▶ Różnicować konstrukcję pytań,

Reportaż - dziennikarskie cudo

- ▶ Stosować śródtytuły,
- ▶ Łamać chronologię,

Felieton, który się nie zżyma...

- ▶ Zrzucić szkolne biadolenie,
- ▶ Musisz widzieć dalej niż czubek własnego nosa,
- ▶ Wprowadź fikcję, gawędę oraz kronikę,
- ▶ Pamiętaj felieton jest: pasożytem, salcesonem zarazem,

Jak ugryźć TEMAT?

- ▶ Z różnych stron tylko nie bawić się w szkolne wprowadzenia,
- ▶ Wyrzucić RÓŻEWICZOWSKIE – JA MNIE, MÓJ,
- ▶ Opowiedz historię od końca,
- ▶ Wprowadź kilka głosów,
- ▶ Nie powtarzaj tytułów,
- ▶ Zarzuć sztampe,

Słowa, nastroje, barwy

- ▶ Pozwól sobie na okruchy literackości,
- ▶ Pozwól czytelnikowi towarzyszyć w emocjach bohatera,
- ▶ Spraw, by czytelnik wierzył,

Dziennikarski warsztat językowy

Styl tekstu dziennikarskiego polega na określonym wyborze środków językowych (słownikowych i gramatycznych) i ich szczególnej organizacji

Korzystaj z:

- ▶ Stylizacji,
- ▶ Pastiszu,

Przekształcenia semantyczne, czyli tropy

- ▶ Metafora
- ▶ Personifikacja
- ▶ Animizacja
- ▶ Metonimia
- ▶ Porównanie
- ▶ Ironia

Co z...

- ▶ Szablonami językowymi?
- ▶ Uproszczeniami?
- ▶ Frazesami?
- ▶ Banałami?
- ▶ Wulgaryzmami?
- ▶ Stylem potocznym?
- ▶ Angielszczyzną?

- ▶ Patosem?
- ▶ Uniesieniem?
- ▶ Emfazą?
- ▶ Ekspresyjnością?